

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ЗБІРНИК ТЕЗ

**VII Всеукраїнської молодіжної науково-практичної конференції з
міжнародною участю
«Молодий вчений: сучасні тенденції формування та
збереження здоров'я людини»**

28-29 березня 2024 року

Харків, 2024

«Молодий вчений: сучасні тенденції формування та збереження здоров'я людини»

УДК[615.8/ 796.035.8](043)

М 75

«Молодий вчений: сучасні тенденції формування та збереження здоров'я людини»: збірник тез VII Всеукраїнської молодіжної науково-практичної конференції з міжнародною участю, 28-29 березня 2024 року. Харків: ХДАФК, 2024. 273 с.

Редакційна колегія:

Редактор:

Сверчкова О. В, старший викладач кафедри фізичної терапії Харківської державної академії фізичної культури, канд. наук з фіз. виховання та спорту

Члени редакційної колегії:

Пустовойт Б.А., завідувач кафедри фізичної терапії Харківської державної академії фізичної культури, доктор медичних наук, професор

Калмикова Ю.С., доцент кафедри фізичної терапії Харківської державної академії фізичної культури, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент

Калмиков С.А., декан факультету фізичної терапії та здоров'я людини, доцент кафедри фізичної терапії Харківської державної академії фізичної культури, кандидат медичних наук, доцент

Пашкевич С.А., доцент кафедри фізичної терапії Харківської державної академії фізичної культури, канд. мед. наук, доцент

Литовченко В.О., професор кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології Харківського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор

В збірнику тез представлено теми за напрямками роботи конференції: сучасні освітні оздоровчі стратегії та інноваційні технології; медико-біологічні та психолого-педагогічні аспекти здоров'я; сучасні підходи до фізичної терапії та ерготерапії при різній патології; формування мотиваційних принципів здорового способу життя; спортивна медицина та адаптивне фізичне виховання; спорт як пріоритетний напрям у формуванні здорового способу життя.

Матеріали представляють науковий інтерес для здобувачів I-III рівнів вищої освіти, фізичних реабілітологів/терапевтів, ерготерапевтів, лікарів фізичної та реабілітаційної медицини, науково-педагогічних працівників, вчителів закладів дошкільної та загальної середньої освіти, тренерів, спортсменів.

© «Молодий вчений: сучасні тенденції формування та збереження здоров'я людини», 2024

Апостол А.П., Бричук М.С., Іванік О.Б. Оздоровче плавання як засіб оптимізації рухової активності та підвищення стану здоров'я молодших школярів	7-12
Білоус В.В., Бабенко Я.А., Грибніченко А.М. Діапазон рухів плечового суглобу у спортсменів ігрових видів спорту після кінезіотейпування	13-17
Борзих Н.О., Барабаш С.В. Інноваційні технології відновлення функції верхньої кінцівки після вогнепальних поранень	18-23
Башавець Н.А., Бугров В.С., Черненко Д.М. Спорт як пріоритетний напрям у формуванні здорового способу життя учнів закладу загальної середньої освіти	24-28
Внукова О.М. Особливості практичної підготовки бакалаврів фізичної культури та спорту на сучасному етапі	29-32
Воловик Н.І. Фітнес-йога – як сучасна інноваційна технологія збереження здоров'я здобувачів вищої освіти	33-36
Voloshyn O.R., Hladii T. Children with special educational needs: physical therapy	37-41
Вороньков О.О., Баннікова Р.О. Сучасний погляд на застосування бинтування надп'яtkово-гомількового суглоба для відновлення ходьби на ранніх стадіях після інсульту	42-46
Гаврилюк В.М., Калмикова Ю.С., Калмиков С.А. Застосування кінезотерапії та кінезіотейпування для підтримки здоров'я та загального самопочуття в триместрах вагітної жінки	47-51
Гавриляк Р.О., Гурська М.І., Гаркуша М.А. Спортивна медицина та адаптивне фізичне виховання (огляд літератури)	52-55
Горбачук Є. Підтримка фехтувального спорту під час воєнного стану в Україні	56-60
Грідіна А. Формування гнучкості у школярів засобами йоги та стретчингу	61-66
Гузій О.В., Романчук О.П., Магльований А.В. Можливості застосування засобів фізичної реабілітації у спортсменів з перенапруженням кардіореспіраторної системи за симпатичним та парасимпатичним типами	67-72

«Молодий вчений: сучасні тенденції формування
та збереження здоров'я людини»

ОСОБЛИВОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Внукова О. М.

*Київський національний університет технологій та дизайну, Київ,
Україна*

Анотація. У тезах визначено особливості практичної підготовки бакалаврів фізичної культури та спорту на сучасному етапі, які полягають у тому, що заклади вищої освіти самостійно визначають обсяги та види практик, завдання, виходячи із нормативних положень закладу вищої освіти та вимог освітньо-професійної програми. Описано досвід організації практичної підготовки бакалаврів фізичної культури та спорту у Київському національному університеті технологій та дизайну.

Ключові слова: бакалаври фізичної культури і спорту, освітньо-професійна програма, практична підготовка.

Вступ. Не дивлячись на те, що у багатьох закладах вищої освіти готують бакалаврів фізичної культури і спорту, відчутною є незабезпеченість ринку праці щодо даних фахівців. Також посилилися вимоги до їх компетентностей у зв'язку з війною в Україні та погіршенням стану ментального та фізичного здоров'я різних вікових груп населення. На сучасному етапі здобувачі вищої освіти в галузі фізичної культури і спорту мають бути зорієнтовані на інноваційні фізкультурно-оздоровчі технології, зокрема, у фітнесі та рекреації. У цьому визначальну роль відіграє практична підготовка, на яку у закладах вищої освіти приділяється велика увага, але належним чином не враховуються особливості її проведення у сучасних умовах.

Мета дослідження. Визначити та проаналізувати особливості практичної підготовки бакалаврів фізичної культури та спорту на сучасному етапі.

Матеріал та методи. Аналіз літератури, нормативних документів, освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів фізичної культури та спорту бакалаврського рівня, досвіду практичної підготовки бакалаврів із фізичної культури та спорту.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження здійснювалося в ракурсі роботи кафедри фізичного виховання та здоров'я Київського національного університету технологій та дизайну (КНУТД) з наукової теми «Формування здорового способу життя студентської молоді у процесі фізичного виховання».

Результати дослідження та їх обговорення. Автори Воробйов М. І., Круцевич Т. Ю. узагальнили багаторічний досвід роботи з організації та проведення практики студентів у закладах вищої освіти з фізичного виховання і спорту України та зарубіжних країн [2]. На сучасному етапі Стандартом вищої освіти України зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, який було затверджено у 2019 р., чітко не визначено кількість кредитів ЄКТС для практичної підготовки.

В освітньо-професійній програмі «Фітнес та рекреація» з підготовки бакалаврів фізичної культури та спорту в КНУТД на навчальну практику на 1-му курсі виділено 6 кредитів ЄКТС, виробничу – 18 (по 6 кредитів ЄКТС на 2, 3, 4 курсах). Програма практики студентів відповідає «Положенню про організацію і проведення практичної підготовки студентів КНУТД», освітньо-професійній програмі «Фітнес та рекреація», навчальному плану підготовки фахівців, особливостям спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» та бази практики.

Здобувачі вищої освіти проходять навчальну практику на 1-му курсі як ознайомчу, завдяки якій відбувається формування у студентів уявлення про обрану спеціальність, про її значення та перспективи розвитку. Реалізація даної практичної підготовки спрямована на розвиток особистісних установок студентів на професійну діяльність у фізичній культурі та спорті й дає можливість зіставити свої можливості з вимогами професії до фахівця.

Для досягнення мети практики здобувачам вищої освіти ставляться завдання: ознайомитись зі структурою та матеріально-технічною базою дитячих юнацьких спортивних шкіл, спортивного комплексу, спортивних секцій, спортивно-оздоровчих комплексів, фітнес клубів, громадських організацій та інших закладів освіти, організацій, установ сфери фізичної культури і спорту; навчитися використовувати методи спостереження й аналізу навчально-тренувального та виховного процесу; вивчити досвід роботи фахівців з фізичної культури та спорту, які є на базі практики, наприклад: інструктора з фізкультури, інструктора-методиста з виробничої гімнастики, інструктора-методиста з фізичної культури та спорту, інструктора-методиста тренажерного комплексу (залу), інструктора-методиста спортивної школи, фітнес-тренера.

Під час виробничої практики здобувачі вищої освіти застосовують здобуті компетентності в умовах закладів освіти, організацій, установ сфери фізичної культури і спорту, охорони здоров'я, закріплюють і вдосконалюють їх, осмислюють багатогранність та відповідальність діяльності фахівця фізичної культури і спорту, вчать її планувати та здійснювати. На 2-му курсі – виробнича тренерська практика, метою якої є формування у студентів уявлення про основні функції роботи інструктора та тренера-викладача. На 3-му курсі – професійно-орієнтована виробнича практика, під час якої відбувається закріплення у студентів знань, умінь та навичок, необхідних для здійснення професійної діяльності, прийняття та реалізації самостійних рішень. На 4-му курсі – виробнича практика за профілем майбутньої професії.

Повноцінна реалізація головних завдань практики передбачає виконання студентами 3-х блоків роботи: організаційного, навчально-тренувального, виховного та профорієнтаційного. Організаційна робота включає участь в установчій та підсумковій конференціях, виконання правил охорони праці і протипожежної безпеки з обов'язковим проходженням інструктажів на базі практики, ознайомлення з базою практики, аналіз документації, яка регламентує діяльність фахівців з фізичної культури та спорту на базі практики, проведення бесід з керівником бази практики, а також завучем, старшим тренером відділення, тренером групи, лікарем та іншими фахівцями відповідно до бази практики, відвідування запланованих керівником практики екскурсій, аналіз і систематизація одержаних відомостей, власного досвіду.

Навчально-тренувальна робота передбачає засвоєння методик тренувань фахівців з фізичної культури та спорту, відвідування занять та їх аналіз, проведення практикантом частини заняття чи занять. Виховна та профорієнтаційна робота включає надання допомоги в організації та проведенні спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів під час практики, проведення бесіди з фізичного виховання та спорту в закріпленій групі, підготовка і презентація контенту з профорієнтаційною метою про спеціальність, кафедру фізичного виховання та здоров'я КНУТД [3, с. 5-6].

Робота практиканта з виконання програми практики контролюється керівниками практики від бази практики та науково-педагогічними працівниками кафедри фізичного виховання та здоров'я. Для оцінки успішного засвоєння практики використовуються наступні форми контролю: поточний (консультації, контроль виконання календарного графіку проходження практики) та підсумковий контроль у формі заліку, який виставляється на основі оцінювання звіту з практики, щоденника проходження практики, захисту звіту з практики на підсумковій конференції.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми після виконання програми практичної підготовки студенти повинні знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини; вміти здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем; засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег; оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи; володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування. Погоджуємося з думкою Борисевич Л., що підготовка фахівців не закінчується у стінах закладу освіти, а триває впродовж усієї професійної діяльності [с. 759].

Висновки. Отже, особливостями практичної підготовки здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» є те, що заклади вищої освіти самостійно визначають обсяги та види практик, завдання, виходячи із нормативних положень закладу вищої освіти та вимог освітньо-професійної програми. Головний критерій практичної підготовки – набуття майбутніми бакалаврами необхідних загальних та

фахових компетентностей для успішного здійснення майбутньої професійної діяльності.

Література

1. Борисевич Л. В. Особливості процесу підготовки майбутніх фахівців у сфері фізичної культури і спорту. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки», 2023, № 24. С. 757-760.
2. Воробйов М. І., Круцевич Т. Ю. Практика в системі фізкультурної освіти: навчальний посібник. Київ : Олімпійська література, 2006. 191 с.
3. Навчальна практика: методичні вказівки для здобувачів вищої освіти спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» освітньої програми «Фітнес та рекреація» / упор.: О. М. Внукова. К.: КНУТД, 2024. 15 с.

Дані про авторів:

Внукова Ольга Миколаївна,

доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я

Київського національного університету технологій та дизайну,

кандидат педагогічних наук, доцент

м. Київ, вул. Мала Шияновська (Немировича-Данченка), 2

e-mail (обов'язково) vnukova.olga@ukr.net